

DOI 10.33930/ed.2019.5007.57(1-2)-3
УДК 348.018.43:378.014.6

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19

С. В. Куцепал

Анотація.

Актуальність теми дослідження. Пандемія COVID-19 хоча й здається вже далекою і поступається перед страшною реальністю повномасштабного вторгнення, проте саме карантинні обмеження пандемійного періоду актуалізували значу кількість соціальних проблем, зокрема й проблеми дистанційного навчання. Перехід на дистанційну форму навчання загострив проблеми порушення принципів академічної доброчесності з боку здобувачів освіти – масове використання технологій та можливостей штучного інтелекту (ChatGPT, Compose AI, Gemini, Search Microsoft Copilot, Adobe Podcast) в освітньому процесі та освітньо-науковій діяльності, академічне шахрайство: недобросовісне запозичення, привласнення і використання чужих ідей та тверджень, плагіат, порушення конфіденційності.

Постановка проблеми. Інститут освіти в реаліях цифрового суспільства змушений реагувати на низку викликів в освітньому процесі та освітньо-науковій діяльності, зокрема, проблеми здійснення контролю за навчальними досягненнями здобувачів вищої освіти та відповідно дотримання ними принципів академічної доброчесності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика академічної доброчесності, принципів та норм її дотримання в умовах дистанційного навчання як наслідку пандемії досліджується науковцями педагогічної, соціокультурної, філософської, правової сфери.

Питання дистанційної освіти та академічної доброчесності розглядається в роботах таких дослідників: О. В. Галкін [3], Н. В. Камардаш [2], К. К. Коваленко [7], О. М. Маковей, Р. Г. Маковей [8], Д. Андрес, М. Моріц, В. Остріхер (D. Andres, M. Moritz, W. Oestreicher) [4], Р. Дж. Фендлер, Дж. М. Годбі (R. J. Fendler, J. M. Godbey) [5].

Незважаючи на велику кількість досліджень феномену дистанційної освіти, проблематики та принципів академічної доброчесності, використання технологій штучного інтелекту та його впливу на освітній процес, зазначена проблематика викликає жвавий інтерес як у вітчизняному, так і у західному науковому дискурсі.

Постановка завдання. Мета статті – здійснити дослідження проблематики академічної доброчесності у вітчизняному освітньому середовищі в умовах дистанційного навчання та масового використання технологій та можливостей штучного інтелекту в період пандемії COVID-19.

Виклад основного матеріалу. XXI століття – це століття цифрових проривів та цифрових технологій, що детермінують суттєві трансформації в усіх соціальних інституціях, у свідомості та світоглядних установах особистості. Поява та стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту також суттєво урізноманітнили специфіку функціонування цифрового суспільства.

Зміни стосуються і сфери освіти, оскільки внаслідок пандемії та локдаунів, а в українських реаліях ще й повномасштабної агресії, навчання офлайн стрімко змістилося у дистанційний формат, трансформувалося у навчання з використанням гаджетів та інформаційно-комп'ютерних технологій, наслідком чого стала зміна навчальних програм та модернізація методики викладання, розробка онлайн версій навчальних модулів, перетворення традиційних лекцій та семінарів та вебінари (інформаційно-комунікаційну технологію навчання, яка передбачає проведення інтерактивних дистанційних занять у синхронному віртуальному класі) та вебсемінари.

Онлайн навчання стає можливим завдяки розробці та розповсюдження програм для віддаленого спілкування та обміну даними, найбільш задіяними серед яких у освітньому загалі України є: Zoom, Google Meet та Google Classroom, Microsoft Teams.

Стає очевидним фактом, що онлайн навчання надзвичайно перспективне, воно позбавляє учасників освітнього процесу просторового континууму, оскільки стає можливим включення в освітню комунікацію з будь-якої країни, єдина умова – наявність гаджетів та інтернету, а можливість зробити запис заняття дозволяє переглянути його у зручний час. Проте, дистанційне навчання суттєво загострює проблеми здійснення контролю за навчальними досягненнями здобувачів вищої освіти та відповідно дотримання ними принципів академічної доброчесності.

Згідно Закону України “Про освіту”, академічна доброчесність – це сукупність етичних

принципів та визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Засобами та принципами, які мають забезпечити академічну доброчесність, законодавцем визнаються адекватність та добросовісність оформлення посилань у наукових текстах, дотримання законодавства про авторське право й суміжні права, надання достовірної інформації та об'єктивність оцінювання результатів навчання.

Період карантинних обмежень утвердив дистанційну освіту як відповідь необхідності соціального дистанціювання, проте в українських реаліях дистанційна освіта продовжує займати чинне місце. Однією з умов якісного нового рівня дистанційної освіти є усвідомлення необхідності дотримання принципів академічної доброчесності.

Висновки. Дистанційна освіта утвердилася у вітчизняному освітньому просторі в період пандемії COVID-19. Одним із наслідків переходу на дистанційну освіту стало збільшення порушення принципів академічної доброчесності з боку здобувачів освіти.

Якщо спочатку дистанційне навчання сприймалося як вимушена реакція на суспільні виклики, пов'язані з пандемією COVID-19, а потім повномасштабної агресії, то зараз дистанційна освіта стає повноправною формою організації навчального процесу, що має як переваги, так і недоліки, серед яких виокремлюється проблематика академічної доброчесності та використання інструментарію штучного інтелекту (Chat GPT, Compose AI, Gemini, Search Microsoft Copilot, Adobe Podcast) в освітньо-науковому процесі.

Дотримання принципів академічної доброчесності, розуміння відповідальності за їх порушення має стати гарантією свідомого ставлення до використання інструментарію штучного інтелекту в освітньо-науковому процесі.

Ключові слова: академічна доброчесність, дистанційне навчання, вебінарорієнтовані платформи, пандемія COVID-19, інформаційні технології, штучний інтелект.

ACADEMIC INTEGRITY IN THE CONTEXT OF DISTANCE LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Svitlana Kutsepal

Abstract.

Relevance of the research. Although the COVID-19 pandemic now seems like a distant memory and has been overshadowed by the grim reality of a full-scale invasion, it was precisely the quarantine restrictions imposed during the pandemic that brought to light a significant number of social issues, including the challenges of distance learning. The transition to distance learning has exacerbated issues of violations of academic integrity by students – the widespread use of technologies and artificial intelligence capabilities (Chat GPT, Compose AI, Gemini, Microsoft Copilot Search, Adobe Podcast) in the educational process and educational-scientific activities, as well as academic fraud: dishonest borrowing, appropriation, and use of others' ideas and statements, plagiarism, and breaches of confidentiality.

Problem statement. The Institute of Education in the realities of the digital society is forced to respond to a number of challenges in the educational process and educational and scientific activity, in particular, the problem of monitoring the educational achievements of higher education students and their compliance with the principles of academic integrity.

Analysis of recent research and publications. The issues of academic integrity, its principles, and the standards for upholding it in the context of distance learning – a consequence of the pandemic – are being studied by scholars in the fields of education, sociocultural studies, philosophy, and law.

The issues of distance education and academic integrity are addressed in the works of the following researchers: O. V. Galkin [3], N. V. Kamardash [2], K. Kovalenko [7], O. M. Makovey, R. G. Makovey [8], D. Andres, M. Moritz, W. Oestreicher [4], R. J. Fendler, J. M. Godbey [5].

Despite the large number of studies on the phenomenon of distance education, the issues and principles of academic integrity, the use of artificial intelligence technologies and their impact on the educational process, these topics continue to generate keen interest in both domestic and Western academic discourse.

Research task. The purpose of the article is to conduct a study of the problems of academic integrity in the domestic educational environment in the conditions of distance learning and mass use of technologies and capabilities of artificial intelligence during the COVID-19 pandemic.

Main material presentation. The 21st century is a century of digital breakthroughs and digital technologies that are driving fundamental transformations in all social institutions, as well as in individuals' consciousness and worldviews. The emergence and rapid development of artificial intelligence technologies have also significantly diversified the nature of how digital society functions.

These changes also affect the field of education, as a result of the pandemic and lockdowns – and, in the Ukrainian context, full-scale aggression – offline learning has rapidly shifted to a remote format,

transforming into learning that utilizes gadgets and information and computer technologies, resulting in changes to curricula and the modernization of teaching methods, the development of online versions of educational modules, and the transformation of traditional lectures and seminars into webinars (an information and communication technology-based learning method involving interactive remote classes in a synchronous virtual classroom) and web seminars.

Online learning has become possible thanks to the development and widespread adoption of remote communication and data-sharing platforms, the most commonly used of which in Ukraine's educational sector are Zoom, Google Meet, Google Classroom, and Microsoft Teams.

It is becoming evident that online learning is extremely promising; it frees participants in the educational process from spatial constraints, as it enables participation in educational communication from any country – the only requirement being access to devices and the internet – and the ability to record classes allows students to review them at their convenience. However, distance learning significantly exacerbates the challenges of monitoring the academic performance of higher education students and, consequently, ensuring their adherence to the principles of academic integrity.

According to the Law of Ukraine "On Education", academic integrity is the set of ethical principles and rules defined by this Law and other regulatory acts of Ukraine, which participants in the educational process must follow during learning, teaching, and conducting scientific (creative) activities in order to ensure trust in learning outcomes and/or scientific (creative) achievements. The legislature recognizes the following as the means and principles intended to ensure academic integrity: the adequacy and good faith of citation practices in scholarly texts, compliance with copyright and related rights legislation, the provision of accurate information, and the objectivity of the assessment of learning outcomes.

The period of quarantine restrictions established distance learning as a response to the need for social distancing; however, in the Ukrainian context, distance learning continues to play a significant role. One of the prerequisites for a new, high-quality level of distance learning is an awareness of the need to adhere to the principles of academic integrity.

Conclusions. *Distance learning has become firmly established in the domestic educational landscape during the COVID-19 pandemic. One consequence of the shift to distance learning has been an increase in violations of academic integrity by students.*

While distance learning was initially perceived as a necessary response to societal challenges related to the COVID-19 pandemic and subsequent full-scale aggression, it is now becoming a fully-fledged form of organizing the educational process, with both advantages and disadvantages, among which the issues of academic integrity and the use of artificial intelligence tools (ChatGPT, Compose AI, Gemini, Microsoft Copilot Search, Adobe Podcast) in the educational and scientific process stand out.

Adherence to the principles of academic integrity and an understanding of the consequences of violating them must serve as a guarantee of a responsible approach to the use of artificial intelligence tools in the educational and scientific process.

Keywords: *academic integrity, distance learning, webinar-based platforms, the COVID-19 pandemic, information technology, artificial intelligence.*

Актуальність теми дослідження та постановка проблеми. Пандемія COVID-19 хоча й здається вже далекою і поступається перед страшною реальністю повномасштабного вторгнення, проте саме карантинні обмеження пандемічного періоду актуалізували значу кількість соціальних проблем, зокрема й проблеми дистанційного навчання. Перехід на дистанційну форму навчання загострив проблеми порушення принципів академічної доброчесності з боку здобувачів освіти – масове використання технологій та можливостей штучного інтелекту (Chat GPT, Compose AI, Gemini, Search Microsoft Copilot, Adobe Podcast) в освітньому процесі та освітньо-науковій діяльності, освітньому процесі та освітньо-науковій діяльності, академічне шахрайство: недобросовісне запозичення, привласнення і використання чужих ідей та тверджень, плагіат, порушення конфіденційності.

Інститут освіти в реаліях цифрового суспільства змушений реагувати на низку викликів в освітньому процесі та освітньо-науковій діяльності, зокрема, проблеми здійснення контролю за навчальними досягненнями здобувачів вищої освіти та відповідно дотримання ними принципів академічної доброчесності.

Постановка проблеми. Інститут освіти в реаліях цифрового суспільства змушений реагувати на низку викликів в освітньому процесі та освітньо-науковій діяльності, зокрема, проблеми здійснення контролю за навчальними досягненнями здобувачів вищої освіти та відповідно дотримання ними принципів академічної доброчесності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика академічної доброчесності, принципів на норм її дотримання в умовах дистанційного навчання як

наслідку пандемії досліджується науковцями педагогічної, соціокультурної, філософської, правової сфери.

Питання дистанційної освіти та академічної доброчесності розглядається в роботах таких дослідників: О. В. Галкін [3], Н. В. Камардаш [2], К. К. Коваленко [7], О. М. Маковей, Р. Г. Маковей [8], Д. Андрес, М. Моріц, В. Остріхер (D. Andres, M. Moritz, W. Oestreicher) [4], Р. Дж. Фендлер, Дж. М. Годбі (R. J. Fendler, J. M. Godbey) [5].

Незважаючи на велику кількість досліджень феномену дистанційної освіти, проблематики та принципів академічної доброчесності, використання технологій штучного інтелекту та його впливу на освітній процес, зазначена проблематика викликає жвавий інтерес як у вітчизняному, так і у західному науковому дискурсі.

Постановка завдання. Мета статті – здійснити дослідження проблематики академічної доброчесності у вітчизняному освітньому середовищі в умовах дистанційного навчання та масового використання технологій та можливостей штучного інтелекту в період пандемії COVID-19.

Виклад основного матеріалу. XXI століття – це століття цифрових проривів та цифрових технологій, що детермінують суттєві трансформації в усіх соціальних інституціях, у свідомості та світоглядних установах особистості. Як зауважує М. Кастельс, усі суспільства інформаційної епохи з різним ступенем інтенсивності просякнуті логікою цифрових мереж, які стрімко підкорюють попередні соціальні форми [1]. Поява та стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту також суттєво урізноманітнили специфіку функціонування цифрового суспільства.

Зміни стосуються і сфери освіти, оскільки внаслідок пандемії та локдаунів, а в українських реаліях ще й повномасштабної агресії, навчання офлайн стрімко змістилося у дистанційний формат, трансформувалося у навчання з використанням гаджетів та інформаційно-комп'ютерних технологій, наслідком чого стала зміна навчальних програм та модернізація методики викладання, розробка онлайн версій навчальних модулів, перетворення традиційних лекцій та семінарів та вебіари (інформаційно-комунікаційну технологію навчання, яка передбачає проведення інтерактивних дистанційних занять у синхронному віртуальному класі) та вебсемінари. “Освіта, як ключовий інститут суспільства, стала не тільки об'єктом прискіпливого дослідження і критики, але і тією сферою, що, не зважаючи на стигму «моноліту авторитарності», зазнала суттєвих змін і перетворень, змінивши свій простір, практики та методи” [2, с. 40].

Онлайн навчання стає можливим завдяки розробці та розповсюдженню програм для віддаленого спілкування та обміну даними, найбільш задіяними серед яких у освітньому загалі України є:

1) Google Meet та Google Classroom (важливими елементами є також Google диск та Jamboard), один з перших онлайн помічників ще з часів пандемії COVID-19, завдяки розробці безкоштовної версії (березень, 2020). Усі власники Google акаунтів мали змогу проводити спільні відеоконференції, а Google Classroom справедливо визнається одним з найкращих інструментів для перевірки домашніх завдань та самостійної роботи студентів.

2) Microsoft Teams – це груповий чат Microsoft і програма для віддаленого спілкування для користувачів пакета Office 365. Має також і безкоштовну версію, яку можна використовувати без передплати на Office 365. Також має широкі комунікаційні та демонстраційні можливості.

3) Фаворитом у українському освітньому загалі є Zoom (платна та безкоштовна версії), що забезпечує проведення відеоконференцій, зручну співпрацю у віртуальних кімнатах, спільне використання дошки, можливість виражати емоції (чим активно користуються слухачі), можливість запису заняття та зберігання відео у хмарі, що особливо актуально в контексті блекаутів та відключень електроенергії.

Стає очевидним фактом, що онлайн навчання надзвичайно перспективне, воно позбавляє учасників освітнього процесу просторового континууму, оскільки стає можливим включення в освітню комунікацію з будь-якої країни, єдина умова – наявність гаджетів та інтернету, а можливість зробити запис заняття дозволяє переглянути його у зручний час. “Переваги дистанційних програм навчання безперечні. Це і можливість самостійно планувати графік і інтенсивність навчання; і висока ефективність навчання за рахунок використання авторських мультимедійних курсів; і можливість індивідуальної роботи з методистом-консультантом, викладачем і науковим керівником; і можливість складання

заліків та іспитів через Інтернет” [3, с. 99]. Проте, дистанційне навчання суттєво загострює проблеми здійснення контролю за навчальними досягненнями здобувачів вищої освіти та відповідно дотримання ними принципів академічної доброчесності.

У західному інтелектуальному та освітньо-науковому загалі не викликає сумнівів, що “академічна доброчесність є однією з найважливіших академічних цінностей, які формують конкурентоспроможного фахівця на світовому ринку праці” [Див.: 4]. Такий же підхід до розуміння сутності академічної доброчесності має бути запроваджений і у вітчизняній освітньо-науковій сфері. Виховання у студентів академічної доброчесності починається з перших днів навчання, з пояснення принципів академічної доброчесності, недопустимості таких її проявів як списування, різноманітні види плагіату, використання гаджетів при підготовці відповідей безпосередньо на іспиті тощо. Знати, що “проявами академічної недоброчесності є плагіат, обман, шахрайство, рерайт чужих ідей своїми словами, підробка результатів дослідження, хабарництво” [Див.: 5]. Першокурсник вже до початку першої сесії має усвідомити, що порушення правил та принципів академічної доброчесності матиме не лише наслідки морального, а й дисциплінарного характеру, а академічна доброчесність має стати домінуючим компонентом професійної підготовки майбутнього конкурентоспроможного фахівця.

Згідно Закону України “Про освіту”, академічна доброчесність – це “сукупність етичних принципів та визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень” [6]. Так важливим у контексті зазначеної розвідки є визначення академічної доброчесності, запропоноване К. Коваленко: “академічна доброчесність має комплексний характер, оскільки вона поєднує етичні норми з правовими вимогами, створюючи таким чином інтегровану систему моральних і правових принципів” [7, с. 287]. Засобами та принципами, які мають забезпечити академічну доброчесність, законодавцем визнаються адекватність та добросовісність оформлення посилань у наукових текстах, дотримання законодавства про авторське право й суміжні права, надання достовірної інформації та об’єктивність оцінювання результатів навчання [6].

Період карантинних обмежень утвердив дистанційну освіту як відповідь необхідності соціального дистанціювання, проте в українських реаліях дистанційна освіта продовжує займати чинне місце. “Якщо в умовах пандемії головним завданням освітян було створення адекватних умов для дистанційного навчання, то подальший освітній процес в умовах повномасштабної війни ставить перед собою набагато більш амбіційне завдання, а саме: вивести онлайн-навчання на якісно новий рівень” [8, с. 22]. Однією з умов якісного нового рівня дистанційної освіти є усвідомлення необхідності дотримання принципів академічної доброчесності.

Висновки. Дистанційна освіта утвердилася у вітчизняному освітньому просторі в період пандемії COVID-19. Одним із наслідків переходу на дистанційну освіту стало збільшення порушення принципів академічної доброчесності з боку здобувачів освіти.

Якщо спочатку дистанційне навчання сприймалося як вимушена реакція на суспільні виклики, пов’язані з пандемією COVID-19, а потім повномасштабної агресії, то зараз дистанційна освіта стає повноправною формою організації навчального процесу, що має як переваги, так і недоліки, серед яких виокремлюється проблематика академічної доброчесності та використання інструментарію штучного інтелекту (ChatGPT, Compose AI, Gemini, Search Microsoft Copilot, Adobe Podcast) в освітньо-науковому процесі.

Дотримання принципів академічної доброчесності, розуміння відповідальності за їх порушення має стати гарантією свідомого ставлення до використання інструментарію штучного інтелекту в освітньо-науковому процесі.

Список використаної літератури:

1. Castells, M, 2020. *The Rise of the Network Society (The Information Age: Economy, Society and Culture, Volume 1)*, Vol 1. 2nd Edition with a New Preface, Oxford: Wiley Blackwell Publ, 594 p.
2. Камардаш, НВ 2020. ‘Філософська рефлексія освітніх тенденцій метамодерну’, *Гуманітарний корпус: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії*. Вип. 36, с. 40-42.
3. Галкін, ОВ 2022. ‘Ефективні механізми контролю за дотриманням норм академічної доброчесності

- в умовах дистанційного навчання'. *Молодий вчений*, № 5(105), с. 98–103.
4. Andres, D, Moritz, M & Oestreicher, W 2014. 'Gute Begleitung wissenschaftlicher Arbeiten als Ansatz zur Prävention akademischen Fehlverhaltens', *Information-Wissenschaft Und Praxis*. 65 (1). s. 3–8. DOI: 10.1515/iwp2014-0002.
 5. Fendler, RJ & Godbey, JM 2016. 'Cheaters should never win: Eliminating the benefits of cheating'. *Journal of Academic Ethics*. № 14 (1), p. 71–85. DOI: 10.1007/s10805-015-9240-8.
 6. Закон України "Про освіту" 2017, Документ № 2145-VIII, *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, № 38-39, ст. 380. Доступно: <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>>. [18 Грудень 2025].
 7. Коваленко, К 2024. 'Чесність, доброчесність, академічна доброчесність: співвідношення понять у науковому та законодавчому дискурсі', *Актуальні питання гуманітарних наук*, Вип. 76, том 1, с. 283–288.
 8. Маковей, ОМ & Маковей, РГ 2022. 'Модернізація навчального процесу за принципом академічної доброчесності: проблеми та ризики', *Інноваційна педагогіка*, Вип.54, Т.2, с. 18–23.

References:

1. Castells, M, 2020. *The Rise of the Network Society (The Information Age: Economy, Society and Culture, Volume 1)*, Vol 1. 2nd Edition with a New Preface, Oxford: Wiley Blackwell Publ, 594 p.
2. Kamardash, NV 2020. 'Filosofska refleksiiia osvitynikh tendentsii metamodernu (Philosophical reflection on educational trends in the metamodern era)', *Humanitarnyi korpus: zbirnyk naukovykh statei z aktualnykh problem filosofii, kulturolohii, psykholohii, pedahohiky ta istorii*. Vyp. 36, s. 40–42.
3. Halkin, OV 2022. 'Efektyvni mekhanizmy kontroliu za dotrymanniam norm akademichnoi dobrochesnosti v umovakh dystantsiinoho navchannia (Effective mechanisms for monitoring compliance with academic integrity standards in the context of distance learning)', *Molodyi vchenyi*, № 5(105), s. 98–103.
4. Andres, D, Moritz, M & Oestreicher, W 2014. 'Gute Begleitung wissenschaftlicher Arbeiten als Ansatz zur Prävention akademischen Fehlverhaltens', *Information-Wissenschaft Und Praxis*. 65 (1). s. 3–8. DOI: 10.1515/iwp2014-0002.
5. Fendler, RJ & Godbey, JM 2016. 'Cheaters should never win: Eliminating the benefits of cheating'. *Journal of Academic Ethics*. № 14 (1), p. 71–85. DOI: 10.1007/s10805-015-9240-8.
6. *Zakon Ukrainy "Pro osvitu" (Law of Ukraine "On Education")* 2017. Dokument № 2145-VIII, Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), № 38-39, st. 380. Dostupno: <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>>. [18 Hruden 2025].
7. Kovalenko, K 2024. 'Chesnist, dobrochesnist, akademichna dobrochesnist: spivvidnoshennia poniat u naukovomu ta zakonodavchomu dyskursi (Honesty, Integrity, Academic Integrity: The Relationship Between These Concepts in Scientific and Legislative Discourse)', *Aktualni pyttannia humanitarnykh nauk*, Vyp. 76, tom 1, S.283–288.
8. Makovei, OM & Makovei, RH 2022. 'Modernizatsiia navchalnoho protsesu za pryntsyplom akademichnoi dobrochesnosti: problemy ta ryzyky (Modernizing the Educational Process Based on the Principle of Academic Integrity: Challenges and Risks)', *Innovatsiina pedahohika*, Vyp.54, T.2, S.18–23.

Надійшло до видання / Received
Прийнято до друку / Accepted

19.12.2025
12.01.2026

DOI 10.33930/ed.2019.5007.57(1-2)-4
УДК 130.2+141.78[82]821.161.2-3:1:355.01

ЛІТЕРАТУРНІ ОБРАЗИ ВІЙНИ У СУЧАСНІЙ ФІЛОСОФСЬКІЙ ПРОЗІ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ

М. В. Триняк

Анотація.

Актуальність теми дослідження: Актуальність дослідження зумовлена тим, що досвід війни, переживаний сучасною людиною, спричиняє глибинні зміни у культурному, мовному та екзистенційному вимірах буття, що, своєю чергою, формує нові типи літературного письма та потребує філософського осмислення. В умовах, у яких перебуває українське суспільство, війна